אין לה שיעור למעלה אבל יש לה שיעור *

למטה דאי לא תימא הכי כיוצא בו לולב אין

לו שיעור הכי נמי דאין לו שיעור כלל והתגן

. לולב שיש בו ג' מפחים כדי לנענע בו כשר ¢

באלא אין לו שיעור למעלה אבל יש לו שיעור

לממה ה"נ אין לו שיעור למעלה אבל יש לו

שיעור למטה ת"ר ציצית אין ציצית אלא ענף

וכן הוא אומר 1 יויקחני בציצית ראשי ואמר

אביי יוצריך כן לפרודה כי צוציתא דארמאי ת"ר

המיל על הקרן או ם על הגדיל כשירה רבי

אליעזר בן יעקב יו (אומר) פוסל בשתיהן

כמאן אזלא הא דאמר רב גידל אמר רב יציצית

צריכה 🕫 שתהא נומפת על הקרן שנאמר בעל

כנפי בגדיהם כמאן כרבי אליעזר בן יעקב

אמר ר' יעקב אמר רבי יוחנן הוצריך שירחיק

מלא קשר גודל ואיצמריך דרב פפא ואיצמריך

'ג מדרב פפא הוה אמינא תוך ג'

דלא לירחיק מפי וכמה דמקרב מעלי איצמריך

דר' יעקב ואי מדרבי יעקב הוה אמינא מלא

קשר גודל דלא ליקרב מפי וכמה דרחיק מעלי

צריכא רבינא ורב סמא הוו יתבי קמיה דרב

אשי חזייה רב סמא לקרניה דגלימיה דרבינא

דסתר ובצר ממלא קשר גודל אמר ליה לא סבר לה מר להא דר' יעקב אמר ליה יבשעת

עשייה איתמר איכסיף אמר ליה רב אשי לא

תתקיף לך יחד מינייהו כתרי מינן רב אחא

בר יעקב ירמי ארבע ועייף להו מיעף ומעייל

להו בגלימא ואביק להו מיבק קסבר בעינן

תמניא בגלימא כי היכי דליהוי גדיל גדילים

במקום פתיל רב ירמיה מדפתי רמי תמניא

דאינהו שיתסר ולא אביק להו יימר בריה

דרבינא עביד כדידן רב נחמן אשכחיה לרב

אדא בר אהבה רמי חומי וקא מברך לעשות

ציצית א"ל מאי ציצי יו שמענא הכי אמר רב

דרב בינה אין צריכה ברכה כי נח נפשיה דרב

הונא על רב חסדא למירמא דרב אדרב ומי

אמר רב ציצית אין צריך ברכה והא אמר רב יהודה אמר רב מנין "לציצית בעובד כוכבים

שהיא פסולה שנאמר ²דבר אל בני ישראל

ועשו להם ציצית בני ישראל יעשו ולא העובדי

כוכבים יעשו והא מאי רומיא אמר רב יוסף

קסבר רב חסדא כל מצוה שכשירה בעובד

כוכבים בישראל אין צריך לברך כל מצוה שפסולה בעובד כוכבים בישראל

צריך לברך וכללא הוא והרי מילה דכשירה בעובד כוכבים דתניא יעיר

שאין בה רופא ישראל ויש בה רופא ארמאי ורופא כותי ימול ארמאי ווואל

ימול כותי דברי רבי מאיר רבי יהודה אומר יכותי ולא ארמאי ובישראל צריך

לברך דאמר מר יהמל אומר יברוך אשר קדשנו במצותיו וצונו על המילה

מידי הוא מעמא אלא לרב רב יו מיפסיל פסיל דאיתמר מגין למילה בעובד

כוכבים שפסולה דרו בר פפא משמיה דרב אמר "ואתה את בריתי תשמור

ר' יוחגן אמר 🗈 ו-המול ימול המל ימול סוכה מסייע ליה תפילין הוי תיובתיה

הרי סוכה דכשירה בעובד כוכבים ידתניא לסוכת עובדי כוכבים סוכת נשים

סוכת בהמה סוכת כותיים סוכה מכל מקום כשירה ובלבד שתהא מסוככת

כהילכתא ובישראל אין צריך לברך דתניא״העושה סוכה לעצמו אומר

עין משפמ

נר מצוה

למ א מיי׳ פ״ח מהלכות זילית הל' ו טוש״ע ח״ח סי׳ יח סעיף ד: מ ב מיי׳ פ״ז מהל' לולב הל'

ח סמג עשין מד טוש"ע

ציצית הלכה א סמג

א"ח סימן תרנ סעיף ב: מא ג מיי' פ"א מהלכות

עשין כו טוש"ע א"ח סי

סעיף ז: מב ד מיי׳ שם הלכה טוש"ע א"ח סי׳ יי

סעיף ט: סעיף ט: מד ו מיי׳ שם הל׳ יח טוש״ע

שם סעיף י: מה ז מיי' שם הלכה ו טוש"ע

שם סעיף יב: שם סעיף יכ. כול ח מיי' שם פ"ג ה"ח טוש"ע א"ח סימן יט

סעיף א: בזז ט מיי' פ"א מהלכות ניצית

טוש"ע י"ד סימן רסד סעיף

מם כ מיי׳ פ"ג מהל' מילה

י"ד סימן רסה סעיף א: ג ל מיי' פ"ה מהלכות סוכה

בא מ מיי פייא מהלי ברכות הלי ח ע ופייו מהלי פוכה הלי יב טוש"ע אייח סימן הלי יב טוש"ע אייח סימן תרמא וסימן תרלט סעיף ח:

חורה אור השלם

הל' ט טוש"ע א"ח סימן

ה"ל סמג שם טוש"ע

 ח) סוכה כט:, ב) [כתובות עה.
 ע"ש], ב) [לעיל לה:], ד) ע"ו
 כו:, ה) שבת קלו: תוספתה
 ברכות פ"ו הי"ו, ו) סוכה ח:, סוכה מו. פסחים ז: תוספתא ברכות פ"ו הי"ד, . גיטיו מה: ע"ש. ט) שיגביהנה. ל"ק, י) ונרקב הנקב וירד למטה כו' קשר א"נ הנקב וירד למטה כו' קשר א"נ הד"א. ל"ה. כ) ל"ה. ל) עשייה הדיאל, צ'יק, כ') צייק, () עשייה היה בו מלאל, צ'יק, מ) לשמונה קודם. צ'יק, () שתי. צ'יק, ס) [דברים כב], ע) דרשינן. צ'יק, פ) קאמרינן גבי גט. צ'יק, ל) דאגב דמני עבד ואשה כו' ל) דאגב דמני עבד ואשה כו' ומומר תני נמי עובד כוכבים דהכי נמי כו'. נ"ק,

מוסף רש"י

לולב שיש בו ג' טפחים כדי לנענע בו כשר. מפרש נגמרא שלשה טפחים תפוש בגתונה שכטה טפורים תהא השדרה כנגד אורכו של הדס וטפח יותר כדי לנענע דבעינן נענוע כדלקמן (דף מעלה ומוריד ומביא לעלור רוחות רעות וטללים רעים (סוכה כמ:). חד מינייהו כתרי מינו. ווו באבייהה כונו היבן. מד מבני ארן ישראל, עדיף. פקמים ומריפים (בתובוח פקחים (חריפים (בתובות נותה). רופא. שידע למול ימול ארמאי. שלין מילתו לשם עבודת כוכנים. שהכי אין דרכם למול את בניהם ואל ימול כותי. שמל לשם דמות יונה שמלאו בכלש הר גריזים ועובדין לה עבודה כדאמר בהכל שוחטין (ו.) כדאמר בהכל שוחטין (ו.) ומלין את בניהם לשם יונה זו כותי ולא ארמאי. מפני שחשוד על שפיכות דמים עבודה זרה בו:). סוכת עבו"ם. שעשויה לדור נה

רבינו גרשום אבל יש לה שיעור למטה. שפחות מד' אצבעות לא שפחות מדי אצבעות לא בחרדה. וצריך לפרודה. בריך לפרודה. מהפתלין היוצאין מן הגדיל: כי צוציתא דארמאה. כקוציות שיער של בלורי שדבוקה מלמטה 6). הטיל על מלמטה 6). הטיל על הדרין שלשה אצבעות: או הדרוץ שלשה אצבעות: או של הדריל שלשה אצבעות: או של הדריל של אינות הדרין שלשה אצבעות: או של הדריל של אינות הדרין שלשה אצבעות: או של הדריל של אינות הדרין של אינות הדריץ של שה הדריל שלים הדריל של היונה של של הדריל של הדריל של הדריל של הדריל של של הדריל של הדריל של הדריל של של הדריל על הגדיל. על אותו חוט גס שבתחילת הבגד. ואית דאמרי על הגדיל שהטיל הציצית בכנף לרוחב הבגד. הציצית ככנף לרוחב הבגד.
שכשאורגין הבגד לרוחבר
שרוגין אותו וגדל משם:
שתרא נוטפת על הקרן.
מלומר תהא מרוחקת מן
הקרן ותהא יותר ארוך מן
מלא קשר גודל. היינו
הקרן מלא קשר גודל. היינו
קשר השני של גודל בודל.
יעור באורץ אצרט הנודל והיינו כאורך אצבע הגודל והיינו ג' אצבעות דקאמר בתוך רב פפא ואידי ואידי הוי חד שיעורא: דלא לירחק חד שינורא: דלא לירחק טיפ מן הקרן. וכמה דמקרב לגבי הקרן טפי מעלי: צרין להרחיק מלא קשר גורל: וכמה דרחיק טפי בודל: וכמה דרחיק טפי שלש: דסתר. דהיה מסותר הכנף: ובצר ממלא הקשר גודל עד הציצית: בשעת עשיה: אורמה. שצירי. בשעת עשיה: אורמה: שצירי. עשייה איתמר. שצריך שירחיק כמלא [קשר] גודל. שיחיק כמלא ן קשרן גודל.
אבל אי הדר בצר ממלא
שבר גודל לית לן בה: חד
מיניהו. מבני איי עדיף כתרי
מינון דאוירא היי מחנים:
משום ל) הוא רביגא: ועייף
להו מעיף. דליהוו תמניא
הדר מעייל להו בגלימא:
ואבין להו מיבק. והיה
ואבין להו מיבק. והיה
עונבן סמוך לבנף: קסבר בעינן דליהוו תמניא חוטין

בגלימא עצמה כי היכ

: דבעינן תמניא במקום פתיל

אין לה שיעור למעלה. דכמה דבעי ליהוי ארוך: ויש לה שיעור ואביק דהו מיבק. נ"ל שלא היה מעציר דרך נקב האבק אלא למטה. דמשולשת ד' בעינן אבל בליר מהכי לא יא] והדקתני משהו דבמשהו נמי מתכשרי יב] גרדומי: ולריך לפרודה כי לוליתא דארמאי. היה יכול להעביר הלילית מן הטלית דרך האבק אחר עשייתן ולא כבלורית של עובדי כוכבים דבוקות מלמטה ופרודות מלמעלה: טל משכחת כלאים בלילית: תכוביא בגדישא. דריש גדילים ארבעה הקרן. על שפת חודה של קרן: גדיל.

> איכסף. רב סמא: א"לכב] . לרב סמא: חד מינייהו. מבני ארץ ישראל ורבינא מא"י הוה: ועייף להו. בג] כופל להמי קודם שיתלם בלילית: ומעייל להו בגלימה. מכנים הכפל בנקב הטלית: ואביק להו מיבק. בין ואחר כך כופלן לשמנה: רמי ח'. חוטין בח] דכתיב גדיליםם) לרבות עוד במן שנים גדילים דהוו תמניה חוטין. ל] קבלה מרבינו יעקב הזקן לא] דמסכת יבמות: דאינהו שיתסר. לאחר שהכניסן בטלית כופלן והן שיתסר: כדידן. מכניס ד' (דף כו.): מידי הוא טעמא. דמקשי רב חסדה: אלא לרב רב מיפסל פסיל. מילה בעובד כוכבים הלכך איכא למימר דרב חסדא לא לגן קשיא אלא לרב: ואתה את בריתי תשמור. לד] לנימול כמותך אני מוסרו: המול ימול. קרי ביה המל ימול: סוכה מסייע ליה. לרב חסדה: סוכה מכל

חוט עבה וחוק יגן בבגד תחילה כדי שלא יהא נוח ליקרע. ל"א גדיל אלו הן חוטין ידן שבשפתי שני הלדדים וקורין אוריל"ם: שמהא נועפת על הקרן. שתהא תולה ומכה על הקרן כלומר מו] ש) כשיגביהנה למעלה מן השפה כדי שתהא תולה ונוגעת התלויה בקרן: שירחיק מלא קשר גודל. לריך שיגביהנה מן השפה מלא קשר נודל שיעור הליפורו עם מון בשר עד פרק ראשון: ואילטריך דרב פפא. דאמר לעיל ארבעה בחוך שלשה דמשמע שלא יגביהנה יותר מג' אלבעות: וכמה דקריב. לשפה טפי

מעלי ואפילו בחודה של שפה ליתכשר: דסתר ובלר ממלא קשר נודל. דנסתר יון יונרחב [הנקב] וירד [הגדיל] למטה עד יח] שעמד בציר ממלא קשר. אי נמי נסתר ים! הבגד מלמטה שקורין אנפיליי״ר עד שנפחת מן השפה עד הנקב ממלח קשר גודל: בשעת בן עשייה יוֹ (איתמר]. יוהאן דרבי יעהב ואנא נמי בשעת בא] ל)עשייה [הוה] מלא קשר גודל:

עונבן שחוזר ומכנים בדן טשתים הראשים בתוך הכפל ותלויין בעניבה בה] בטלית דהכי דריש גדיל שנים בו] גדילים תרתי משמע שהן ד' חוטין

ואחר כך כופלן לשמונה: רמי חוטין. היה מטיל לילית לטליתו: לילי. לב] ליגלג: אין לריכה ברכה. בשעת עשייה: מאי רומיא. מאי קושיא: כל

מלוה שכשירה בעובד כוכבים בישראל אינו לריך ברכה. דאין יכול לומר אשר קדשנו דהא עובד כוכבים נמי כשר בה. מפי המורה: רופא. מוהל: ואל ימול כותי. לפי שמל לשם הר גריזים כדמפרש התם במסכת ע"ו

מקום. מפרש בפ"ק דמסכת סוכה [ח:]:

מפשרניה "ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם שהחיינו וקימנו והגיענו לזמן הזה בא לישב בה אומר ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו וצונו לישב בסוכה ואילו בא לישב בה אומר ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו וצונו לישב בסוכה ואילו לעשות סוכה לא מברך תפילין תיובתיה והרי תפילין דפסולות בעובד כוכבים דתני "רב חינגא בריה דרבא לעשות

שבעה חוטין לכל היותר והשמיני מניח וקושר בו דאל"כ

וכן מתכלת שבשעת נתינתן בטלית יהו שמונה ורבי ירמיה מדפתי סובר כן ואם כן הוו להו שיתפר דלית ליה לכק: מנין לציצית בעובד כוכבים שהיא פסולה. משמע הא אשה כשירה ולא אמר כל שאינו בלבישה אינו פג ה מיי שם טושי ביו אינו בלבישה אינו פג ה מיי שם טושי בעשייה דהא לא כתיב בגופה לבישה אלא בכלאים ומילתא אחריתי היא

וגבי תפילון ש דרשי כי האי גוונא: בישראל אינו צריך דברך. דמשמע לונו ולא לאחרים: ואל יפוד כותי. לאחר שהמיר דתו דסתמייהו לשם הר גריזים אע"ג דגירי אמת הן ועובד כוכבים לע"ג דבפ׳ המביא תניין (גיטין דף כג.) הא אמר גבי גט עובד כוכבים אדעתא דנפשיה עביד שאני התם דסתם אשה לאו לגירושין קיימא אבל סתם מילה לשמה קיימא והכי משני גבי זבחים (דף ב:) ומחוך כך ניחא בסמוך דמכשר לילית בעובד כוכבים מדכתיב ועשו להם דמשמע אחרים יעשו להם ובתר הכי מכשר רב טוייה שלא לשמה ומייתי תנאי מתפילין משמע דבנינית נמי בעי לשמה אע"ג דעובד כוכבים כשר ותימה כיון דסתמא לשמו קאי אמאי איצטריך לרבות עובד כוכבים וי"ל כי היכי דלא נימעטי מבני ישראל ותימה וגבי ספרים ותפילין ומזחות למה לי כוכבים מוקשרתם למעוטי עובד וכתבתם תיפוק לי דסתמא לאו לשמו קאי דבפרק הניזקין (גיטין דף נד:) פסל אזכרות שלא כתב לשמן דאמרינן התם ס"ת שכתבתי אזכרות שבה לא כתבתי לשתן משמע אלא סתמן כתבן דאיבעי למימר שכתבתי שלא לשמן וי"ל ל דחילטריך משום עבד וחשה

לדוקי ומסור ומומר אע"ג דתני עובד

כוכבים הכי נמי תני כותי אע"ג

דסתמיה לשם הר גריזים ולא

אילטריך ליה קרא אי נמי לא דק

ובעי למימר שלא לשמן דפ׳ כל הגט

(שם דף כד.) תנן כל הגט שנכתב

שלח לשם חשה פסול וחע"ג דסתמח

נמי פסול אלמא לא דייק אי נמי נראה

דאזכרות לבד בעינן כולי האי ואילטריך

למעוטי אי כתב בלא אזכרה:

ו. וְיַשְׁלַח תַּבְנִית יְר וַיְּקְחַנִּי בְּצִיצָת רְאשׁי וְהַשְּאׁ אתי רוּחַ בִּין הְאָרֶץ וּבִין הַשְׁמִים וְתָבא אתי יְרִישְׁלְמָה בְּעֵרְאוֹת אֱלֹהִים אֶל פָּתַח שער הַפִּנִימִית הַפּוּנְה שער הַפִּנִימִית הַפּוּנְה אמונד שווים - ייים יייים אייים אייים אייים אייים יייים אייים אייים אייים אייים אייים איייים אייים אוויים אייים איייים אייים אייים אייים אייים אייים אייים אייים אייים א שַער הַפְּנִימִית הַפּוֹנֶה צְפוֹנֶה אֲשֶׁר שָׁם מושַׁב סַמֶל הַקּנְאָה הַמִּקְנָה:

יחזקאל ח ג 2. דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרְאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלַהֶּם וְעָשׁוּ לֹהָם הַבְּנָף פְּתִיל הְּכַּנְת: לְדֹרֹתָם וְנָתְנוּ עַל צִיצת הָבָּנָף פְתִיל הְּכַּלְת:

הַבְּנֶף פְּתִיל הְבַלֶּה:

במדבר טו לח

במדבר טו לח

אַבְרָהָם וְאַתָּה אָת בְּרִיתִי

אַבְרָהָם וְאַתָּה אָת בְּרִיתִי

לְדֹרֹתְם:

בראשית יו ט

ביתול יְמוֹל יְמוֹל יְלִד בִּיתְּרָהְ

4. הְמוֹל יְמוֹל יְמוֹל יְלִדְרֹתָם: וּמִקְנֵת כַּסְפֶּךְ וְהָיְתה בְרִיתִי בִּבְשַׂרְכֶם לְבְרִית עוֹלְם: בראשית יז יג

לעזי רש"י

אוריל"ש. מללים (חוטים בשפות אריגים). אנפיליי״ר [אישפילי״ר]. להתפורר (בגד לחוטיו).

שימה מהובצת

6) אומר. וישלח תבנית יד החני בציצית ראשי אמר ויקחני בציצית ראשי אמר הותר בציצית ראשי אמר אותר במחק: 2) לפורדה:

ג) על הגדיל. פי׳ רש״י ב" לשונות ונראה דצריך להקפיד על ומתחטין שבסוף להקפיד על ומתמען שאין ברכית מכאן שאין הותר באיג בייני בי [שלא יהא תוך] ג' אצבעות שצריך להרחיק מחודו של . כנף וכן מסקנא דשמעתין שלא ירחיק יותר מג׳ אצבעות ולא יפחות להרחיק לא יהא [נוטפת על הקרן]

. להרחיק כשיעור המפורש משני צידי הכנף: ו) ציצי. דקא שמענא: ו) ואל ימול כותי דברי ר׳ מאיר. ואע״ג דסבר ר״מ דכותים גירי אמת הז ליא אביק להו. אא היה כורך על גבי חמיסר: כי דידן. ארבעה וכופלן: רופא קרי אומן שמל ומרפא: סוכה מסייעא ליה. לרב חסרא:

צריך לומרא מכא היה להכל האל א היה לור ביר ול משול מלועה ול מול כור לדיד ליחות שור ביר ול משול לדיד ליחות ביר ול משול לדיד ליחות ביר ול משול לדיד ליחות מהר ואל שעושה סוכה מברן ביר אם החירו עומות.

אורנין בכנד: יין חושין, שבשתיי שוא שיבביהנה: מון סום. הבשה: זון נורחב. הנקב רויד למשול לדכל מל ללד הללש הוא ביר של משול לדיד למשול לדיד למשול לדיד ליחות מהמשל לדיד למשול לדיד למשול לדיד למשול לדיד למשול לדיד ליחות משול לדיד למשול לדיד למשול לדיד למשול לדיד למשול לדיד ליחות משול לדיד למשול לשול לשול היחות ביר ביר מול שונים. הרשה הרוברי: כן שייה. איתםר דרי: לש) עשים. הריד ליחות משמע בדיד לשול שונים. הריד ליחות משמע בדיד לשול מול לדיד ליחות משול ביר ליחות משול ביר לדיד ליחות משול ביר ליחות משול ביר לדיד ליחות משול ביר ליחות משול ביר ליחות המשול לשלות משול ליחות המשול ליחות המשול ליחות המשול ליחות המשול ליחות המשול ליחות משול משול ליחות המשול ליחות משול ליחות משול ליחות המשול ליחות משול משול

מפשרניא

ולא אביק להו. אלא היה כורך על גבי חמיסר: כי דידן. ארבעה וכופלן: רופא קרי אומן שמל ומרפא: סוכה מסייעא ליה. לרב חסדא: